

CAPUT XXIII.

Corollarium de Andrea Espissiensis, S. Bernardi consanguinei projectione in Orientem adversus Mahometanos.

Jam portus in conspectu erat, jamjamque applicaturus, vela collegeram, cum ecce perferuntur ad me litteræ ab amico, humanissimo viro et claro in paucis genealogo domino Du Bouchet, quibus ad me mittebat locum insignem ex Chronico Alberici Triumfontium monachi, 684 quo S. Bernardi familiam illustrari putaret. Nec immerito; erat enim Andreas de Espissia, cujus ibi mentio, abnepos Rainardi domini de Montebarro, qui S. Bernardi avunculus fuit, ut intelliges ex tabula maternæ lineæ S. Bernardi, quam pagina 941, et 942, duximus. Et ejus socer, atque itineris comes ab Alberico memoratur Joannes de Arceis, quem Jacobus de Vitriaco Acconensis episcopus, libro III Historiæ Orientalis, et in epistola ad Lotharingos, *virum venerabilem, et valde strenuum* dixit, captumque a barbaris asseruit, cum Andrea genero suo; quem tamen ad suos reducem, anno 1232, adhuc superfuisse ostendimus ex tabulis Fontenctensibus, pagina 563. Sic ergo Albericus ad annum Christi 1219.

Expeditionem autem Crucesignatorem, ad partes transmarinas conduxerunt hoc anno archiepiscopus Mediolanensis Henricus, et Galtherus episcopus Eduensis, Petrus Parisiensis episcopus cum fratre suo Galthero regio concellario; Milo Balvacensis electus, cum Andrea fratre suo; Herveus comes Nivernensis, Hugo Brunus de marcha Pictaviæ comes cum Herveio de Werzone; comes Milo de Barro super Sequanam, cum filio suo Galthero; et cum Joanne de Arceis, cum filiastris suis Andrea de Espissia. Ex parte ducis Burgundiæ defuncti, Guido de Tilio, Pontius de Granceio. Comes Renaldus de Castro in Anglia, cum Savarico de Malleone, fuerunt etiam multi alii boni milites, qui omnes cum multis

A Romanis ante Damietam venerunt: quorum circiter decem millia Saracenis congressi, detrimentum passi sunt, et afflictionem sustinerunt; multis de ipsis, et eorum collegio, aut captis, aut occisis, aut perse mortuis. Capti fuerunt de nostratibus Joannes de Arceis, et Galtherus camerarius, et Milo Belvacensis electus.

685 Qui huic bello interfuit Jacobus de Vitriaco, libro illo III Historiæ Orientalis, captos vel occisos insignes viros his plures recenset; et in epistola ad Lotharingos, Andream de Espeisse captis annumerat. Dissuaserat certe, sed frustra, congressus pro tempore illo cum Saracenis ex divino oraculo S. Franciscus ibi præsens, de cujus rebus cum soldano gestis, pauca Jacobus Vitriacus epistola illa extrema, plura S. Bonaventura in ejus Vita, cap. 9, et Marinus Sanutus in Secretis fidelium crucis, lib. III, parte II, cap. 7 et 8. Eo autem venerat S. Franciscus martyrii ardens studio, qua palma potitus non est, ad labores alios Dei providentia eum reservante: qui tamen si causam fuisset rogatus negatæ sibi a Deo martyrii coronæ, ut opinor, indignum sese affirmasset, eodem spiritu quo Franciscus alter labente quarto exinde sæculo, Xaverius, inquam, Indiarum et Japoniæ apostolus; qui celo jem receptus, Marcello Mastrillo ex ultimis difficilimi morbi angustiis admirabiliter ad virium firmitatem repente traducto, prævit hæc verba: *Ave, lignum crucis. Ave, crux pretiosissima. Me tibi totum dedico in perpetuum, et oro suppliciter ut gratiam fundendi pro te sanguinem, quam Indiarum apostolus Franciscus Xaverius post tot exantlatos labores consequi non meruit, mihi, licet indignissimo, largiaris.* Hujusmodi sanctis viris ad extrema quæque mortemque ipsam anhelantibus si quis forte obloquatur, multasque potius Græco more accinat πολυπροβία, referent illi haud cunctanter cum Ignatio Antiocheno ad bestias properante: *Ignoscite. Quid mihi prosit, ego scio (Epist. ad Romanos).*

S. BERNARDI GLORIA POSTHUMA

AMPLIFICATA.

(Decreta authentica Congregat. Sac. Rit. t. VIII, Romæ, 1849, in-4, n. 4510 et 4516.)

S. BERNARDUS ABBAS CLAREVALLENSIS DOCTORIS TITULO DECORATUS.

ROMANA SEU ORDINIS CISTERCIENSIIUM.

Spiritu intelligentiæ replevit Dominus Deus ad Fidelium exemplum et instructionem Sanctum Bernardum Clarevallensem Abbatem, qui mentis acumine, suavitate morum, ac sacrarum Litterarum peritia excellens tanquam imbres emisit eloquia

D sapientiæ suæ, quum tot volumina ediderit, Apostolicam Sedem, summosque Pontifices studio, et ardore maximo contra schismaticos adjuverit, ac debacchantium ea ætate Novatorum errores voce, et calamo oppugnaverit, atque exstinxerit. Licet vero

pluribus abhinc sæculis, et viginti tantum annis elapsis a pretiosa illius morte ab Alexandro III sanctitate vitæ, miraculisque cognitis inter sanctos Coelites ascriptus fuerit, ejusque cultus in Ecclesia amplificatus, adhuc tamen desiderabat inter Ecclesiæ Doctores Sanctum Bernardum referri, ac per totum Orbem haberi Monachorum Cisterciensium Ordo, cujus propagator ac decus præcipuum Sanctus Abbas refulsit, Plures insuper Cardinales Patres ejusdem erga Ecclesiam merita recensentes cum iisdem Cisterciensibus a SSmo Domino Nostro Pio Papa VIII postularunt, ut S. Bernardi Abbatis festum cum officio et missa de Communi Doctorum celebrandum decerneret. Hujusmodi precibus in Ordinario Sacrorum Rituum Conventu in Quirinali Palatio habito die 18 Julii 1829, relatis ab Rmo. Cardinali Julio Maria De-Somalia jam Sac. Rituum Congregationi Præfecto, cæteri Cardinales Sac. Ritibus tuendis præpositi simul omnes proclivem animum ostenderunt: attamen SSmus Dominus Sac. Rituum Congregationis morem servandum in omnibus ratus, si quid objici posset, id per Sanctæ Fidei Promotorem oppositis Animadversionibus in medium proferri voluit. Quibus quum Responsiones subjecissem, Postulatores in Ordinario Conventu diei 17 Julii 1830 in Quirinalibus Ædibus, referente Rmo Cardinali D. Placido Zurba Urbis vicario, re diutius perpensa, salutisque objectis omnibus, ea fuit unanimis Rmorum Cardinalium sententia, nimirum: — *Pro gratia confirmationis Tituli Doctoris cum Officio et Missa de Communi Doctorum et Epistola, secundo loco pro Ecclesia Universali, ad Emum Pontentem cum Promotore Fidei, et ad D. secretarium cum SSmo. Die 17 Julii 1830.*

Horum omnium et singulorum facta SSmo Domino Nostro Pio VIII. Pont. Max. per me infrascriptum Sac. Rituum Congregationis Secretarium relatione, Sanctitas Sua Sac. Congregationis Rescriptum in omnibus approbavit et confirmavit, hac desuper re Apostolicas Litteras in forma Brevis expediri jussit. Die 23 recensiti mensis et anni.

PIUS PAPA VIII.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

Quod unum ad Divi Bernardi Clarevallensis Abbatis honorem et laudem pleno cumulateque amplificandam maxime pertinere videbatur; quod erat in votis inclyto monachorum Cisterciensium Ordini, de hac S. Sede semper optime merito cujus propagator, ac decus præcipuum S. Abbas memoratus refulsit; quod erat optandum ab Universa Catholica Ecclesia, cui mentis illius acumine, suavitate morum, ac sacrarum Litterarum peritia maxime fuit adjumento, quum tot ipse volumina ediderit, Apostolicam Sedem, Summosque Pontifices studio, et ardore maximo contra Schismaticos adjuverit, et debacchantium ea ætate Novatorum errores voce, et calamo oppugnaverit, atque exstinxerit, ac quoscunque Romanæ Ecclesiæ osores sua doctrina re-

PATROL. CLXXXV.

A tuderit; quod VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalium sollicitabant preces, id, divino disponente consilio, Humilitati Nostræ perficere datum est. Licet enim pluribus adhuc sæculis, et viginti tantum annis elapsis a pretiosa illius morte, a fel. rec. Alexandro PP. III, Prædecessore Nostro, sanctitate vitæ, miraculisque cognitis albo Sanctorum fuerit ipse adscriptus, ejusque cultus in Ecclesia amplificatus, adhuc tamen ejus virtutum, meritorumque coronæ aliquid fulgoris erat addendum, titulus Doctoris, quo Divus Bernardus jam appellabatur, supremo hujus Sanctæ Sedis Decreto in Universa Ecclesia confirmando. Quamvis autem VV. FF. NN. S. R. E. Cardinales Sac. Ritibus tuendis Præpositi in Ordinario Conventu in Quirinali Palatio habito die 18 Julii anno 1829, referente cl. m. Cardinali Julio Maria De Somalia jam Sac. Rituum Congregationi Præfecto, petitiæ confirmationi tituli Doctoris simul omnes proclivem animum ostendissent. Nos nihilominus, suspensio hujusmodi judicio; Sanctæ hujus Sedis morem servantes, si quid objici posset, id per S. Fidei Promotorem oppositis animadversionibus in medium proferri mandavimus. Quibus cum responsiones subjecissent Postulatores in Ordinario Conventu diei 17 Julii currentis anni in Quirinalibus Ædibus, referente dilecto filio Nostro Placido S. R. E. Cardinali Zurla nuncupat. Nostro in hac Alma Urbe Vicario in spiritualibus generali, re diutius perpensa, solutisque objectis omnibus, ac ejusdem Sac. Rituum Congregationis Cardinalium sententiis consentientibus, Rescriptum pro gratia confirmationis tituli Doctoris cum Officio, et Missa de Communi Doctorum, et Epistola secundo loco pro Ecclesia Universali die dicta datum, confirmandum esse censuimus, ac Litteras Apostolicas hac desuper re expediri mandavimus. Quapropter precibus totis Ordinis Monachorum Cisterciensium, quibus plures dignitate, ac pietate præstantes viri sua studia, ac postulata junxerunt, benigne annuentes, de ejusdem Cardinalium Congregationis consilio. Auctoritate Nostra Apostolica, tenore præsentium, titulum Doctoris, quo Divus Bernardus Abbas est hactenus in dicto Ordine, et in aliquibus Ecclesiis appellatus, confirmamus, et quatenus opus sit, de novo ei attribuimus; ita quidem, ut in Universali Catholica Ecclesia semper Is Doctor habeatur, et in anniversario die festo tum a Regulari, tum a Sæculari Clero celebrando, Officium ac Missa fiat de Communi Doctorum, et cum Epistola secundo loco, quæ incipit: *Justus*, etc., cum additione vi Lectioni, et Martyrologio juxta Decretum ejusdem Sac. Rituum Congregationis. Ac præterea hujus Doctoris libros, commentaria, opuscula, opera denique omnia ut aliorum Ecclesiæ Doctorum, non modo privatim, sed publice in gymnasiis, academiis, scholis, collegiis, lectionibus, disputationibus, interpretationibus, concionibus, sermonibus, omnibusque aliis ecclesiasticis studiis, Christianisque exercitationibus citari, proferri, atque cum res

postulaverit, adhiberi volumus, et decernimus. Tandem, ut Christifidelium devotio ad hujus Doctoris diem festum colendum, ejusque opem pie implorandam eo magis accendatur, quo ex hoc cœlestis gratiæ dono se uberius conspexerint esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac BB. Petri et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christi fidelibus, qui die festo ejusdem Doctoris vere pœnitentes, et sacramentali confessione præmissa, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, et unam ex Ecclesiis Ordinis Cisterciensium a primis Vesperis usque ad occasum solis ejusdem diei devote visitaverint, ac pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias inibi ad Deum preces, prout sua cuique suggereret devotio, effuderint, plenariam omnium peccatorum indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus, et elargimur, declarantes hanc præsentem Nostram concessionem perpetuo duraturam, sub quibusvis indulgentiarum revocationibus, vel limitationibus nullo modo comprehendendi. Quocirca universis VV. FF. Patriarchis,

IN FESTO S. BERNARDI ABBATIS ET DOCTORIS.

Missa de Communi Doctorum, cum epistola secundo loco, quæ incipit: *Justus cor suum.*

Officium pariter de Communi Doctorum cum Antiph. *O. Doctor*, in utrisque Vesperis. Lectiones I Nocturni de Scriptura occurrente. Lectiones II Nocturni propriæ ut in Breviariis, et in fine VI Lectionis addatur ut sequitur:

Pius vero VIII. Pont. Max., ex Sac. Rituum Congregationis consilio, S. Bernardum universalis Ecclesiæ Doctorem declaravit et confirmavit, nec non Missam, et Officium de Doctoribus ab omnibus recitari jussit, atque indulgentias plenarias quotannis in perpetuum Ordinis Cisterciensium Ecclesias visitantibus die hujus Sancti festo concessit.

Lectiones III Nocturni: *Vos, estis sal terræ.* In

BONONIEN.

(S. Bernardus non est accensendus inter doctores in litanis.)

Sacrorum. Rituum Congregationem requisivit Emus et Rmus D. Cardinalis Opizzoni Archiepiscopus Bononien, pro sequenti declaratione nimirum; quum per Breve sa. me. Pii VIII. S. Bernardus Abbas Clarevallensis accenseatur inter sanctos Doctores, an in Litanis Sanctorum de Eodem

Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, et dilectis filiis aliarum Ecclesiarum Prælati per universum terrarum Orbem constituti per præsentem mandamus, ut quæ superius sancita sunt, in suis provinciis, civitatibus, ecclesiis et diocesis solemniter publicari, et ab omnibus personis ecclesiasticis secularibus, et quorumvis Ordinum regularibus ubique locorum et gentium inviolate perpetuo observari procurent. Hæc præcipimus, atque mandamus, non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem ut earundem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ, vel Procuratoris Generalis dicti Ordinis munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris die 20 Augusti 1830, Pontificatus Nostri anno Secundo.

J. CARD. ALBANI.

Martyrologio addatur: Quem Pius VIII Pont. Max. universalis Ecclesiæ Doctorem declaravit et confirmavit.

DECRETUM.

Suprascriptam additionem VI Lectioni faciendam in Officio S. Bernardi Abbatis, et Doctoris, et Martyrologio Romano ab Emo, et Rmo. D. Card. Placido Zurla Relatore causæ, et R. P. D. Vigilio Pescetelli S. Fidei Promotore revisam, SSms Dominus Noster Pius VIII. Pont. Max. adprobavit, atque in suprad. Officio et Martyrologio in universali Ecclesia legi posse concessit. Die 23 Julii 1830, C. M. Episc. Prænest. Card. PEDICINIUS Præf.

Loco † Sigilli.

J. G. FATATI S. R. C. Secretarius.

mentio fieri debeat inter Sanctos Doctores, vel an retinendus inter Sacerdotes, et Levitas?

Et Emi ac Rmi Patres tuendis Ritibus præpositi in Ordinario Cœtu ad Quirinale sub infrascripta die habito respondendum consuerunt: *Nihil innovandum.* Die 16 Aprilis 1831.

MONUMENTA SAC. CLARÆVALLENSIS ABBATIÆ ET EPITAPHIA SANCTORUM ET VIRORUM ILLUSTRUM QUI IBIDEM SEPULTI SUNT.

(Ex Fasciculo sanctorum Ord. Cisterciensis, auctore R. P. F. Chrysost. HENRIQUEZ, lib. II, Distinct. XLII, p. 407. — Bruxellæ, 1623, in-fol.)

CAPUT PRIMUM.

De admiranda Clarevallensis cœnobii perfectione, quæ in hodiernum usque diem ibidem perseverat.

Antequam monasterium, quæ sacer noster Ordo Cisterciensis in diversis mundi provinciis habet, catalogum ponam, visum hic et sanctorum reliquiarum, quas religiosissimum Clarevallis cœnobium sinu suo fovet, meminisse: scætet enim ejus beatum solum sanctis corporibus, quorum animæ jam gloria æterna fruuntur. Felix namque hæc domus a primo sui exordio, quo S. P. N. Bernardus primum ibi lapidem jecit, inestimabiles sanctitatis et virtutum thesauros produxit, et producit. Hinc prodierunt sanctissimi viri, qui peragratis obscuris et profundis eremis inter silvas et montes innumeras deduxerunt colonias, et monasticam in eis disciplinam instituerunt. Hac domo in necessitatibus usa est Ecclesia, hinc firmissimas ad se sustentandam columnas erueus, ut videre est in quam plurimis cardinalibus et episcopis inde educis. Quorum multi animo magno se hæreticis opposuerunt, suoque exemplo et virtute Catholicos in fide confirmarunt. Quis enumerare sanctos, quos hinc cœlum possidet, sufficiat? Quis admirandum modum et dona, quibus purissima Virgo Deipara sanctam hanc congregationem prosecuta est, dicere queat? Quoties a facie sanctorum horum monachorum, dum in agris meterent sudorem abstersit? quoties eos visitavit et amplexa est? Quoties eosdem in capitulo consolata est visibili modo, et ad amplexum suum admisit? Quoties eos abstinentiis debilitatos suavissimis cibis propria manu fovit? Quoties eis dormientibus dormitorium intravit, et benedictionem suam impertivit, ut eos a communi generis humani hoste tueretur? Hujusmodi favores hic referrem, nisi proprium hæc haberent locum sequentibus libris. O felix domus, in qua tam miranda contigerunt, ad quam tam familiariter Christus ejusque sanctissima mater diverterunt? In qua

tam floruit evangelica paupertas, monastica perfectio et vita apostolica!

Quod vero maximam mihi parit admirationem est, quod post tot sæcula religiosa disciplina in sancta hac valle perseverat in primo rigore, nec virtutum color mutatus sit, quas hic primi ejus plantarunt fundatores. Quod ante omnia universitatis hujus moderatori, qui singulari providentia sanctam hanc congregationem respicit, ejusque gloriosæ matri et Cisterciensium speciali protectrici Mariæ, ejusque fundatori S. Bernardo, denique prælati qui eam rexerunt, quorumque sanctitatem et providentiam universalis Ecclesia exoseculatur et veneratur, tribuendum procul dubio est. Utque clarius constet Deum sanctum hoc monasterium singulari conservare providentia, hoc miserando ævo, quo charitas plane refrixisse videtur, in prælatum elegit valde R. P. Dionysium Largentier, eximia prudentia, rara virtute, et magna eruditione virum. Cujus zelo et religione non solum in suo monasterio, sed et in aliis quam plurimis sacre nostræ religionis rigor conservatur. Dici non potest quanta sollicitudine Ordinis reformationi intendat, quanto zelo procuret ut antiquorum Patrum statuta servantur, utque rursus novæ dicantur leges ad Ordinis nostri conservationem. Non incerta refero, quamvis enim R. hunc Patrem de facie non norim, tamen hæc hisque majora narrantes audivi reverendos Patres Bernardum Montgaillard Aureæ-vallis abbatem, et Guillelmum del Castello monasterii de Baudeloo, et Henricum vander Heyden Villariensem abbates: qui omnes uno ore pietatem, virtutem et zelum reverendi hujus prælati extollunt. Huic ergo magna religio, qua monasterium hoc illustratur, merito debetur. At ei gratulamur, de diligentia, qua procurat proprio exemplo et virtute et sub-